

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

น้ำตาลโตนดเมืองเพชร

ทะเบียนเลขที่ สช 56100048

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติราชบัญญัติร่างเบียนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชบัญญัติร่างเบียนบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ น้ำตาลโตนดเมืองเพชร คำข้อเลขที่ 51100054 ทะเบียนเลขที่ สช 56100048 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2551

ประกาศ ณ วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. 2556

ส.ส.น.

(นางปัจฉิมา อนันต์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

คำขอนี้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้อ่าน 16 กันยายน 2551

๓๐ ก.ย. 2556

๓๘/๕๖

ทะเบียนสิ่งปลูกสร้างที่ดิน

น้ำดื่มโคนดเมืองเพชร

(1) เลขที่คำขอ	51100054	ทะเบียนเลขที่	สช 56100048
(2) วันที่ยื่นคำขอ	16 กันยายน 2551	วันที่ขึ้นทะเบียน	16 กันยายน 2551
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดเพชรบุรี ที่อยู่ ศาลากลาง จังหวัดเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000		
(4) รายการสินค้า	น้ำดื่มโคนด		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

น้ำดื่มโคนดเมืองเพชร หมายถึง น้ำดื่มที่ได้จากการผลิตด้วยกระบวนการที่มีกิ่งหอมหวาน โดยมากใช้เป็นส่วนผสมสำคัญในการทำอาหารและขนมหวานของเมืองเพชร ซึ่งผลิตในพื้นที่ 8 อำเภอของจังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอเมือง อำเภอท่าယ่าง อำเภอหนองหญ้าป้อง อำเภอเมืองแหลม อำเภอแก่งกระจาน อำเภอชะอำ และอำเภอเขาย้อย

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ชาติโคนด

- ชาติหม้อ ผลมีขนาดใหญ่ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ชาติหม้อใหญ่ ผลใหญ่ ผิวมีสีดำมัน และชาติหม้อเล็ก ลักษณะคล้ายชาติหม้อใหญ่ แต่ผลมีขนาดเล็กกว่า

- ชาติไข่ ผลมีขนาดเล็ก สีค่อนข้างเหลือง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ไข่เล็ก ผลค่อนข้างเล็ก และไข่ใหญ่ ผลมีขนาดใหญ่กว่าไข่เล็ก

- ชาติพันธุ์ลูกผสม ผลค่อนข้างใหญ่เกือบทุ่นชาติหม้อ สีดำสมน้ำดื่ม (เหลืองดำ)

(2) ประเภทของน้ำดื่มโคนด : แยกออกเป็น 2 ประเภท

- น้ำดื่มโคนดสด (น้ำ)

- น้ำดื่มโคนดปีก หรือน้ำดื่มบ (ก้อน)

(3) ลักษณะทางกายภาพ

- สี สีน้ำดื่มอ่อน ถึงน้ำดื่มเข้ม

- เนื้อ เนื้อละเอียด เมื่อถูกอากาศน้ำดื่มจะเหลวไม่จับตัวเป็นปีก

- กิ่ง มีกิ่งหอมธรรมชาติของน้ำดื่มโคนด

- รสชาติ หอมหวานอ่อนๆ ซึ่งเป็นรสชาติน้ำดื่มโคนดเมืองเพชร

กระบวนการผลิต

การปลูก

การปลูกด้วยวิธี ได้แก่

(1) นำผลตากโคนดสุกมาปอกเปลือกนอก ขย้ำเอาเนื้อตากโคนดออก แล้วนำเมล็ดที่ได้ใส่ในถุงปุ๋ยนำไปแช่น้ำทั้งถุงประมาณ 5 วัน นำขึ้นจากน้ำกองบนพื้นดินใช้ฟางคลุมทับประมาณ 15 วัน เมื่อตากเริ่มงอก จึงนำไปปลูกได้ โดยขุดหลุมลึกประมาณ 25 X 25 เซนติเมตร ใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุมเล็กน้อย จากนั้นวางเมล็ดที่เริ่มงอกลงไประหว่างอย่างหัก

(2) นำเมล็ดตากแช่น้ำประมาณ 3 – 5 วัน แล้วนำมาปลูกในระบบอกรไม้ไผ่โดยใส่ดินผสมลงไปให้เต็มระบบอกร จนดันอ่อนงอกขึ้นมา จากนั้นนำต้นอ่อนไปปลูกในแปลงทั้งระบบทาก โดยมีระยะปลูก 6 X 6 เมตร ถึง 8 X 8 เมตร

(3) นำผลตากโคนดสุกทั้งผลไปวางในตำแหน่งที่ต้องการปลูกขุดหลุมฝังให้มิดชิด (ป้องกันสัตว์กัดแทะ) วิธีนี้ต้องใช้เวลานานกว่า 2 วิธีแรก

การเก็บเกี่ยว

ช่วงการผลิตน้ำดื่มโดยผู้ระหว่างเดือนมกราคม – พฤษภาคม หรือประมาณ 5 เดือน เริ่มจากใช้พะองปืนขึ้นต้นdale ในกรณีต้นด้าวผู้ใช้มีคابตัวผู้น้ำดื่มน้ำ วันละครั้ง ประมาณ 3 – 4 วัน ส่วนต้นด้าวเมียใช้มีคابตัวเมียนวดระหว่างลูกประมาณ 3 วัน การนวดเพื่อสังเกตการไหลซึมของน้ำดื่ม หากมีน้ำดื่มไหลออกมา จึงปิดง่วงdale (ช่องดอกของต้นdale) เพื่อให้น้ำดื่มไหลลงสู่กระบอกไม้ไผ่ที่เตรียมขึ้นไป ทำได้ทั้งต้นด้าวผู้และต้นด้าวเมียที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ในระยะแรกช่อดอกใหม่ มีวิธีทำคล้ายกันทั้งต้นด้าวผู้และตัวเมียแต่ต่างกันเฉพาะไม้ที่ใช้นวด (เรียกว่าไม้คับ) ไม้คับที่ใช้นวดช่อดอกตัวผู้ (จัน) จะมีลักษณะแบบส่วนไม้คابที่ใช้นวดช่อดอกตัวเมีย จะมีลักษณะกลมและยาวกว่า

อุปกรณ์ในการเก็บน้ำดื่มโดยผู้

- (1) มีดปิดdale
- (2) เชือกหรือเข็มขัดหนังสำหรับเห็นบ่มีด
- (3) กระบอกใส่น้ำดื่ม
- (4) พะอง
- (5) “ไม้คابตัวผู้” “ไม้คابตัวเมีย”

การทำน้ำดื่มโดยผู้

(1) นำน้ำดื่มโดยผู้ที่ได้จากการตัดdale บรรจุในกระบอกdale (ทำจากไม้ไผ่ลำโต จุน้ำดื่มได้ประมาณ 3 ลิตร) ที่ไม่สามารถนำไปในระบบออกdale เพื่อบังกันน้ำดื่มบุด มาเทลงในกระทะเหล็กขนาดใหญ่ที่ตั้งไว้แล้ว โดยจะต้องเทน้ำดื่มสดผ่านผ้ากรอง เพื่อกรองเศษไม้พะยอมออก

(2) นำน้ำดื่มสดจะเริ่มเดือด เมื่อต้มเป็นเวลา 10 -15 นาที ตามความแรงของไฟ ซึ่งถ้าต้องการน้ำดื่มโดยผู้สามารถตักออกได้ทันที

(3) เคี่ยวน้ำดื่มจนกว่าจะได้ที่ (ซึ่งเรียกันว่า “ปุบบัน”) และใช้ “เหล็กกระแทก” กระแทกน้ำดื่มที่กำลังขันเห็นiywa และกวนน้ำดื่มที่กำลังจะได้ที่ด้วยไม้กะหานวน

(4) นำน้ำดื่มที่ได้หยดใส่แบบพิมพ์สำหรับหยดน้ำดื่มโดยผู้ ที่นำมาจากดินเห็นiywaผสมขี้เก้า (ซึ่งถ้าหากไม้เนื้อแข็ง การใช้ดินเห็นiywaผสมขี้เก้า เนื่องจากดินจะช่วยดูดความร้อนของน้ำดื่มทำให้เย็นเร็วขึ้น ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น) หรือภาชนะอื่นที่เตรียมไว้ รอน้ำดื่มเย็นลงก็สามารถจำหน่ายได้

อุปกรณ์ในการเคี่ยวน้ำดื่มโดยผู้

(1) เตาก่อด้วยอิฐaabปูน ขนาดของเตาขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำดื่มโดยผู้ที่ได้อาจจะเป็น 1 – 3 เดta หรือ 3 – 5 เดta หรือมีการรวมกุ่มกันสร้างเตาเคี่ยวน้ำดื่มให้สามารถเคี่ยวน้ำดื่มได้ครั้งละหลายเตาในเวลาเดียวกัน ซึ่งต้องอยู่ที่ตำบลบ้านหม้อ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรี

- (2) กระทะเหล็ก ขนาดใหญ่
- (3) เครื่องกรองน้ำดื่มโดยผู้
- (4) เหล็กกระแทกน้ำดื่ม

(5) อุปกรณ์อื่นๆ เช่น “ไม้กะหานวน” งสำหรับใส่น้ำดื่มโดยผู้ ถ้าย กะหานวนตักน้ำดื่มโดยผู้ เสียบ

การบรรจุหินห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลาก/หีบห่อ ให้ประกอบด้วยคำว่า “น้ำดื่มโดยผู้เมืองเพชร”
- (2) ให้ระบุชื่อ/กลุ่มผู้ผลิต วันที่ผลิต น้ำหนักบรรจุ และสถานที่ผลิต

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดเพชรบูรีตั้งอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากมีแม่น้ำเพชรบูรีซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน นอกจากนี้ยังมีเขื่อนแก่งกระจานและเขื่อนเพชรบูรีซึ่งเป็นแหล่งน้ำระบบชลประทาน ทำให้บริเวณนี้เป็นเขตเกษตรกรรมที่สำคัญของจังหวัด อาทิ พื้นที่ของอำเภอเมืองเพชรบูรี ท่ายาง ชะอำ

บ้านลาด บ้านแหลม และเขาย้อย มีดินที่มีลักษณะเป็นดินเหนียวปนทราย เหมาะแก่การปลูกต้นตาลโตนด จังหวัดเพชรบุรี มีอากาศอบอุ่นตลอดปี ไม่ร้อนหรือหนาวจัด เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงทางด้านตะวันตก และเป็นชายฝั่งทะเล ด้านตะวันออก มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีต่ำสุด 24 องศาเซลเซียส สูงสุด 32 องศาเซลเซียส โดยประมาณ

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดเพชรบุรีมีชื่อเสียงในฐานะเป็นแหล่งผลิตน้ำตาล เนื่องจากมีดินตานาดาแน่น และเป็นเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เพชรบุรีเป็นเมืองที่เคยรุ่งเรืองมาตั้งแต่สมัยโบราณและเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของไทยในกลุ่มหัวเมืองฝ่ายตะวันตก มีการคิดต่อค้ายากับต่างประเทศ มีหลักฐานชื่อเรียกปราสาทในหนองสือชาวต่างประเทศ เช่น ชาวยอลด้าเรียกว่า “พิพรี” จึงสันนิษฐานกันว่าชื่อ “เมืองพิพรี” เป็นชื่อเดิมของเมืองเพชรบุรี ซึ่งสอดคล้องกับชื่อวัดพิพรีพลี ที่เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัด ดังบทนิราศเมืองเพชรของสุนทรภู่ตอนหนึ่งว่า “ทั่วประเทศ เขตแคว้น แดนพิพรี เหมือนจะชี้ไปเมือง พัฒนา แต่ตันตาล” (พิพรีชื่อเดิมของเพชรบุรี) ปัจจุบันมีวัดเก่าแก่และบ้านเรือนทรงไทยหลงเหลืออยู่จำนวนมาก

เรื่องของวิถีชีวิตคนทำน้ำตาลโตนดเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่เดิมทำเพื่อปรุงภักราภัยในครัวเรือน ถ้าเหลือก็แจกจ่ายญาติพี่น้อง โดยใช้เวลาว่างหลังจากการทำงาน ซึ่งจังหวัดเพชรบุรี มีเจ้าของเตาเผาจำนวนมากกว่า 300 ราย เนื่องจากน้ำตาลเป็นส่วนผสมสำคัญในการทำอาหารและขนมหวานของเมืองเพชรบุรีที่มีชื่อเสียงและมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักแพร่หลายอยู่มากมาย ส่งผลให้มีการปลูกตานาดาโตนดเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดอย่างจริงจัง จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ตานาดาโตนดจึงมีความเกี่ยวพันกับเมืองเพชรบุรี และวิถีชีวิตคนเพชรบุรีอย่างแยกกันไม่ออก จนคนที่ไปเยือนน้ำตาลโตนดที่มาจากจังหวัดเพชรบุรีรู้ว่า น้ำตาลโตนดเมืองเพชร

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การผลิตน้ำตาลโตนดเมืองเพชร ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดเพชรบุรี ในเขตพื้นที่ 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเมืองบ้านลาด อำเภอท่าယาง อำเภอหนองหญ้าป้อม อำเภอเมืองแหลม อำเภอแก่งกระ Jian อำเภอชะอ่ำ และ อำเภอเขาย้อย รายละเอียดตามแผนที่

(8) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต/ผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์น้ำตาลโตนดเมืองเพชร
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์น้ำตาลโตนดเมืองเพชร

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) น้ำตาลโตนดเมืองเพชรจะต้องผลิตตามกระบวนการผลิตข้างต้น และมาจากสวนที่ผลิตตานาดาโตนดหรือแหล่งที่เชื่อถือได้

(2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตน้ำตาลโตนดเมืองเพชร รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ น้ำตาลโตนดเมืองเพชร

ขอบเขตพื้นที่การผลิตน้ำตาลโตนดเมืองเพชร ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ ได้แก่
อำเภอเมืองเพชรบุรี ออำเภอบ้านลาด ออำเภอท่ายาง ออำเภอบ้านแหลม ออำเภอเขียวอ้อ ออำเภอชะอ่า
อำเภอหนองหญ้าปล้อง และอำเภอแก่งกระ Jian จังหวัดเพชรบุรี